

ПИТАННЯ МІФОТВОРЧОСТІ В РЕЦЕПЦІЇ ЛІТЕРАТУРОЗНАВЧОЇ НАУКИ

У статті розглядаються питання міфотворчості в рецепції літературознавчої науки. Узагальнюються, систематизуються та вдосконалюються теоретичні аспекти міфомислення. Вивчаються традиційні наукові погляди на архетипний образ, міфологему, міфему, символ, мотив, аналізується взаємозв'язок між цими компонентами та вдосконалюються наукові підходи до проблем реалізації міфопоетичних категорій у художній творчості. Структурні одиниці міфологічного тексту розглядаються в руслі архетипної критики; з'ясовуються основні їх функції в художній творчості (аксіологічна, світоглядна, культурологічна, інтегративна тощо). Вибудовується загальна схема реалізації інваріантного ядра архетипу в літературних контекстах. Звертається увага на феномен авторського світобачення та його зв'язок із прадавніми міфологічними уявленнями. Розглядаються способи і види функціонування архетипних схем у літературі.

Ключові слова: архетип; міфологема; міфема; символ; мотив; міфотворчість; міфомислення.

У процесі літературної творчості поєднуються художнє та міфологічне мислення письменника, відтворюються національні та загальнолюдські здобутки культурного та духовного ресурсів людства. Митець у своєму творі оприявнює найпотаємніші та приховані образи, символи, уявлення, набуті людським досвідом упродовж багатьох століть, та реалізує проєкцію їх у сферу сучасного життя. Відтак, прадавній світогляд, міфологічні схеми, образи, мотиви, формули тощо постійно функціонують у художньому мисленні.

Літературознавча наука та психологічні дослідження ХХ–ХХІ ст. дають досить широке пояснення феномену міфологізму, спираючись на архетипний аналіз літературного твору, що бере свій початок з аналітичної психології К.-Г. Юнга, котрий трактував архетипи як образи колективного несвідомого у структурі людської душі, що успадковуються біологічно. Н. Фрай описував теорію літературного архетипу на основі поєднання аналітичної психології та ритуально-міфологічної концепції. Вчений визначав архетипи як усталені моделі тем, ідей, мотивів і навіть літературних жанрів. Архетип у міфологічному руслі досліджував М. Еліаде, називаючи його та міф єдиною ланкою еволюції людської культури, що об'єднує сучасні та архаїчні принципи світобачення. Також на теорію архетипів мали вплив ідея інваріантності та взаємодії форми і змісту О. Веселовського та «чуттєва» концепція міфологічної свідомості представника структуралістської школи К. Леві-Строса. А Ф. Шеллінг у своїй філософській концепції виводив учення про архетипи на якісно новий рівень, зазначаючи, що культурна еволюція утворює цілісний процес функціонування універсальних праобразів.

Сучасна вітчизняна літературно-філософська наука продовжує дослідження у сфері архетипної теорії. Зокрема, С. Кримський виділяє ряд архетипних образів та вивчає спільні риси національних архетипів та надбань світової міфології. О. Донченко та Ю. Романенко досліджують архетипи соціального життя в контексті етнологічних особливостей українського народу. А. В. Даниленко відзначає, що архетип «не має історичних одяг, тому що несе схеми праобразів, які є проєкціями зовнішнього світу, закладеними в доісторичний період» [2, с. 57]. Отже, архетипна теорія продовжує розвиватися й удосконалюватися, привертаючи до себе увагу сучасних дослідників міфологізму. Сучасний погляд на теоретичні аспекти складових міфотворчості становить актуальність нашого дослідження.

Мета статті – розглянути питання міфотворчості в рецепції літературознавчої науки.

Завдання наукової розвідки: розглянути традиційні літературознавчі погляди на архетипний образ, міфологему, міфему, символ, мотив; установити взаємозв'язок між цими компонентами міфотворчості та вдосконалити наукові підходи до проблем реалізації міфопоетичних категорій у художній творчості.

В архетипах зосереджується емпіричний досвід попередніх поколінь, світоглядні витоки прадавніх народів, анімістичні уявлення тощо, що утворюють константну систему народного світобачення. Відповідно до архетипної теорії К.-Г. Юнга архетип є важливим елементом загальної пам'яті народу, засобом передачі колективного досвіду в часі, котрі виявляються у снах, фантазіях, підсвідомості людини, трансформуються у міфах, літературі, мистецтві. А зна-

чить, ця категорія є невід'ємною складовою художньої творчості, тому що у ній реалізуються ірраціональність та трансцендентність мислення, світоглядні геноми етносу тощо. Будь-який зв'язок з архетипом, за К.-Г. Юнгом, вивільняє в нас потаємні рушії нашої душі. «Той, хто розмовляє первообразами, говорить тисячею голосів; він осягає, долає і в той же час зводить те, що він означає, з одиничного і скороминущого до сфери вічно сушого, він підносить особисту долю до долі людства» [17, с. 59]. Тобто вчений акцентує увагу на універсальній природі цього явища, що є надбанням усього народу, а не конкретного індивіда, а тому консолідує у собі першопочаткове значення та смисли, набуті впродовж століть.

Першообрази, що використовуються письменником, покликані заповнити прогалини у його світовідчутті, компенсувати недосконалість та недоліки сучасної йому епохи. Окрім того, архетип за своєю функціональністю здатен впливати як на соціальні процеси (утворення та організація первинних соціальних структур і моральних відносин), так і на внутрішній світ особистості (формування власного світобачення на основі прадавніх уявлень тощо), що підтверджує його універсальність та різноплановість.

Зважаючи на нерівнозначність функцій, котрі виконують архетипи у міфології, філософії та художній творчості, Н. Фрай [12] поділяє їх на дві групи: 1) «світові» архетипи, що генетично відклалися у людському досвіді, зміст котрих зрозумілий для всіх без винятку; 2) національно-етнічні першообрази, що формують досвід та світоглядні витоки окремих народів та націй. Такий поділ є правомірним та логічно обґрунтованим, оскільки архетипна система розмежує народну та світову міфологію.

Щодо літературної творчості, то тут обов'язково використовуються обидві групи архетипів, оскільки звернення митця до праформ та світоглядних геномів відбувається на рівні підсвідомості, а творчий процес передбачає собою синтез колективного та власного досвіду, підсвідомих міфологічних схем та свідомих сюжетів. Архетипна символіка, за О. Колесник, складає основу міфопоетики художнього твору і реалізується на таких рівнях тексту: «профанічному» (сюжет, психологічні характеристики персонажів, авторські відступи тощо), *архетипному, міфологемному та сакральному*» [5, с. 12].

Відштовхуючись від цього, авторка виокремлює шляхи міфопоетичного насичення тексту, що безпосередньо пов'язані з архетипною парадигмою: окремі паралелі; використання типових образів та сюжетів; переказ та обробка класичних тем; діалог та продовження традиційних сюжетів; створення власної неоміфології тощо.

На нашу думку, феномен архетипу, що коріниться у сфері людської психіки, має замкнену та самодостатню системну організацію. Якщо простежити його психоаналітичні особливості та інваріантне ядро в літературних контекстах, то вибудовується така загальна схема його реалізації: архетип → фантазія → мистецтво → література → творчий процес → міфомислення → архетип. Така його організація забезпечує постійне повернення митця до першооснов буття, що відбува-

ється на підсвідомому рівні у тісному зв'язку із явищами сучасності. Описуючи риси та властивості цих структур, К.-Г. Юнг зазначав, що архетипи – це здатність оформляти та трансформувати уявлення, тому що вони «мають не змістову, а винятково формальну характеристику, та й ту дуже в обмеженому вигляді. Змістову наповненість першообраз набуває лише тоді, коли він проникає у свідомість і при цьому наповнюється матеріалом свідомого досвіду» [18, с. 36].

Якщо архетип – це здебільшого психоаналітична категорія «позавербальна субстанція» (Т. Шестопалова) [14, с. 38], то під час міфопоетичного аналізу літературного твору використовують поняття «архетипний образ» як матеріалізацію змістового наповнення праобразу у словесній формі із відповідним значенням. Декодування та розуміння міфологічних елементів (архетипного образу, міфологеми, символу, міфологічного мотиву) розкриває глибину та змістове наповнення художнього тексту, допомагає збагнути феномен авторського світоглядного мислення. Т. Шестопалова характеризує відношення архетипу та архетипного образу як цілого та його частини: «Архетипний образ зосереджує в собі потенцію сенсу настільки, наскільки частина здатна відбити в собі ціле» [14, с. 38]. А тому один архетип може поєднувати у собі кілька архетипних образів, що також пов'язані між собою змістовим наповненням та відзначаються онтологічною спрямованістю. Звідси виходить, що в межах одного архетипу може проявлятися кілька архетипних образів або варіантів, що так чи інакше виражають архетипне значення у рамках певного міфологічного сюжету.

Зв'язок між цілим та його складовими (архетипними структурами) яскраво описав Е. Касіер: «Ціле та його частини переплетені між собою, поєднані у своїй, так би мовити, долі – і залишаються поєднаними, навіть якщо емпірично виявляються розмежованими. Те, що після цього розмежування стається з частиною, є такою ж долею і для цілого (...)» [4, с. 64]. Тобто архетипний образ обумовлює образну об'єктивізацію архетипу та його реалізацію у міфотворчості.

Розглядаючи способи і види функціонування архетипних схем у літературі, І. Зварич виділяє поняття архетипності як загальної риси людського мислення й основи традиції взагалі, що становить фундаментальні підвалини для зародження, формування та функціонування художнього мислення. «Архетипи, складаючи першооснову («ядро») людського буття, зреалізуються в інваріантах, які, зберігаючи зв'язок з першоосною, можуть мати на різних стадіях розвитку словесного мистецтва конкретне сюжетне оформлення (Вода – ініціація – потоп – Атлантида), а можуть і не мати його, втілюючись у конкретному змісті твору як реалізація незнищених, підсвідомих імпульсів і властивостей людської свідомості та мислення» [3, с. 22]. Отже, архетип має здатність продукувати безліч варіантів – архетипні фігури, ситуації, мотиви, що й забезпечує широту його значення та утворює міфопоетичну систему твору.

Архетипна парадигма визначається сюжетами, образами, мотивами, оскільки саме в цих категоріях зберігаються прасхеми та світоглядні геноми. Показовими у цьому плані є мотиви, оскільки саме в них

завжди акумулюється архетипне значення, незалежно від умов, сфери та ситуацій їх реалізації. Зосереджуючи увагу на міфопоетичній організації художнього твору, можна виділити основні елементи реалізації міфологічного начала у тексті – міфологічні мотиви та схеми, міфема, міфологеми, міфообрази, репродукція котрих зумовлює безперервний взаємовплив між міфологією та літературою: «міф «перетікає» в літературу у вигляді сюжетно-композиційних схем (міфологема) та окремих елементів (міфема)» [9, с. 335].

Міфема як структурна одиниця міфологічного тексту реалізується на рівні речення, що несе у собі зміст міфу. Представники структуралістської міфологічної школи визначають лінгвістичну спрямованість цієї категорії. Зокрема, К. Леві-Строс стверджує, що міфема «не уподібнюється ні фонемам, ні морфемам, ні семантемам і знаходяться на вищому рівні: інакше міф не можна було б відрізнити від будь-якої іншої форми висловлювання. Отже, треба їх шукати на рівні фрази» [11, с. 200].

О. Фрейденберг визначала міфологему як найменшу одиницю міфу у вербальному чи акціональному вираженні й ототожнювала її з міфологічним образом (метафорою) [13, с. 83]. К.-Г. Юнг звертав увагу на властивості міфологеми як витвору мистецтва, що ввібрав у себе потік міфологічних картин [16, с. 13–14]. К. Леві-Строс вивчав особливості міфема та трактував її як «велику складову одиницю міфу» [8, с. 200]. Р. Марків зазначає, що міфема є сполученням слів й утворюється у результаті синтагматичного поділу тексту на окремі сполуки під час опису міфологічної події, а, відтак, виступає знаком міфологічної метамови [10, с. 39]. Тобто міфема виражає семантичну конотацію в системі міфологічного сприйняття світу та забезпечує вербальну реалізацію міфу. Таким чином, ми можемо класифікувати міфему й міфологему як міфологічні метасимволи, що є носіями загальнокультурного означення світу та семантики міфологічних елементів. Взаємодія цих категорій, їх семантичне ядро та спосіб художнього вираження зумовлюють значення та об'єктивацію міфу.

Міфологема розгортається через архетип і є його частиною, проте не дублює його семантичне ядро, а виражає частину його значення. В. Копиця детально з'ясувала співвідношення цих двох категорій: «1) архетип – простіша й первісніша, ніж міфологема, складова частина міфопоетики; здебільшого він стосується одиничного образу (архетипи пророка, мудрого старого, дитини), одиничної дії (архетип творіння) або певної часопросторової моделі (архетип лісу, міста); 2) кожна міфологема базується на певному архетипі або взаємодії кількох архетипів (наприклад, міфологема світового дерева має в основі архетип творіння; міфологема дороги – архетип подорожнього)» [6, с. 28]. Відтак, міфологема може виражати значення кількох архетипів, але один і той же архетип може мати у своїй структурі як одну, так і декілька міфологем. У літературній обробці ці категорії часто не мають якихось певних меж розрізнення й можуть ототожнюватися, оскільки обидві несуть у собі відбиток світогляду різних часів та народів.

У процесі міфотворчості відбувається постійне взаємоперетікання цих категорій одна в одну, їх взаємодоповнення та часткове взаємозаміщення. Отже, міфологема тісно пов'язана із архетипом, виражає його деталізоване значення та є обов'язковою складовою міфу, а тому вирізняється своєю міфоструктурою, внутрішньою архітектонікою, варіативністю у тлумаченні її значення, різноплановістю у декодуванні світоглядних витоків та можливістю художньої об'єктивації в індивідуально-авторському міфотворенні.

Також можна стверджувати, що будь-який художній текст рясніє міфологемами та співвідносними з ними міфологічними мотивами й образами, що забезпечує смислове та змістове насичення твору, прагматичне та художньо-естетичне осмислення культури. Цілком слушним із цього приводу є зауваження К.-Г. Юнга: «Точно так, як і музика має значення, яке приносить задоволення (а це правильно для будь-якого осмисленого цілого), так само і кожна справжня міфологема має своє значення, що приносить задоволення. Причому це значення дуже важко перекласти мовою науки, тому що воно може бути повністю виражене тільки в міфологічних термінах» [16, с. 14]. Так, якщо брати до уваги, що міфологема є відображенням культурних традицій та народних ціннісно-світоглядних засад, то її абсолютно закономірно можна вважати концептуальною складовою духовно-естетичної системи людства.

Завдяки ґрунтовному художньо-міфологічному осмисленню концептів найглибших пластів української світоглядної культури моделюється національна парадигма міфобуття. Специфіка етнокультурного язичницького світу забезпечує його відтворення у так званій етноміфологемі, оскільки її образно-символічний характер, за висловом В. Копиці, «зумовлений етнічною своєрідністю. Саме через міфологему осягається універсалізм моделі світу, що проявляється у повторюваності вічних мотивів» [6, с. 28].

У монографії Н. Бойко та І. Кайдаш «Міфологеми в українському романтичному просторі» окреслюється передтекстова основа міфологем, котрою виступає «національно-культурна та ідіоетнічна традиція, що створює асоціативний семантичний ряд, який декодує глибинний метатекст» [1, с. 116]. Передумовою моделювання міфологеми наразі можна назвати традиційні сюжети, образи й мотиви, що безпосередньо походять із світоглядних засад народу.

Уся міфологія – світова, національна та індивідуальна – глибоко символічна за своєю суттю, оскільки система образів, мотивів, сюжетів, відображена у ній, семантично розмаїта та має алегоричний, метафоричний або прихований зміст. К.-Г. Юнг називає слово та зображення символічними, якщо вони виражають «(...) більше, ніж очевидне і безпосереднє значення. Вони мають ширший «несвідомий» аспект, який кожного разу точно не визначений або пояснити його не можна. І сподіватися визначити або пояснити його не можна. Коли ми досліджуємо символ, він веде нас в простір, що лежить за межами здорового глузду» [15, с. 25–26].

Саме тому символ якнайповніше передає міфологічний зміст та метазначення. Поєднання у ньому прихованої семантики, амбівалентності, порівняння та алегоричності призводить до багатозначності та домислу у його декодуванні. Проте значення символу здебільшого є загальноприйнятим, притаманним усьому етносу або кільком народам. Відтак, Т. Шестопалова зазначає, що «символ зосереджує в собі буттєву єдність національного та загальнолюдського. Саме він виступає репродуцентом світоглядного поліфонізму, що спирається на властиві даній культурі естетичні концепти» [14, с. 39]. З цього твердження випливає прямий зв'язок символу із міфологією як носієм світоглядних геномів людства. Таким чином, міфоаналіз художньої творчості передбачає детальне дослідження міфологічних символів у ньому та їх зв'язок із народною і світовою культурою. Символ як імплікація міфу також виражає часткове значення архетипу і доповнює понятійне ядро міфологемного ряду.

Отже, міфоаналіз художньої творчості передбачає детальне вивчення всіх міфоелементів як засобів розкриття народних світоглядних витоків та індивідуального світорозуміння. Архетипні структури – архетипні образи, міфологеми, міфеми, міфологічні сюжети й мотиви – тісно взаємодіють між собою, виражаючи об'єктивне значення архетипу та виконуючи аксіологічну, світоглядну, культурологічну та інтегративну функції. Реалізація української міфології в обрядовому фольклорі зумовлює можливість репрезентації обряду, звичаю та культу міфологічних чинників у тлумаченні архаїчного матеріалу та розвитку метафізичних вимірів дійсності, що втілюються переважно у міфологічних символах.

Дослідження особливостей міфомислення, реалізація в художній творчості архетипних образів, міфологем, міфем, символів та мотивів наразі є актуальною науковою проблемою, що потребує постійної уваги літературознавців.

Список використаних джерел

1. Бойко Н., Кайдаш А. Міфологеми в українському романтичному просторі [Текст]: монографія / Н. І. Бойко, А. М. Кайдаш. – Ніжин: Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2010. – 155 с.
2. Даниленко В. Архетип, монотип, стереотип як формотворчі структури художнього тексту (на матеріалі прози Григора Тютюнника) [Текст]: дис. канд. філол. наук: 10.01.06. – «Теорія літератури» / В. Г. Даниленко. – К., 1994. – 186 с.
3. Зварич І. Міфологічна парадигма художнього мислення [Текст]: автореф. дис. докт. філол. наук: 10.01.06. – «Теорія літератури» / І. М. Зварич; Київський національний університет ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2003. – 36 с.
4. Кассирер Э. Философия символических форм: Мифологическое мышление [Текст]: В 3 т. Т. 2. / Эрнст Кассирер. – М.; СПб.: Университетская книга, 2001. – 280 с.
5. Колесник О. Міфопоетичне відтворення архетипу [Текст]: автореф. дис... канд. філос. наук: 09.00.08. – «Естетика» / О. С. Колесник; Чернігівський державний педагогічний університет ім. Т. Г. Шевченка. – К., 2002. – 17 с.
6. Копиця В. Міфопоетична модель світу в поезії Василя Герасим'юка [Текст]: дис. канд. філол. наук: 10.01.01 – «Українська література» / В. Копиця; Національний авіаційний університет. – К., 2006. – 227 с.
7. Куєвда В. Міфологічні джерела української етнокультурної моделі: психологічний аспект [Текст]: монографія / В. Куєвда. – Донецьк: Український культурологічний центр, Донецьке відділення НТШ, 2007. – 264 с.
8. Леві-Строс К. Структурна антропология [Текст] / К. Леві-Строс; пер. з фр. З. Борисюк. – К.: Основи, 2000. – 387 с.
9. Лексикон загального та порівняльного літературознавства [Текст] / Буковин. центр гуманіт. дослідж.; за ред. А. Волкова та ін. – Чернівці: Золоті литаври, 2001. – 636 с.
10. Марків Р. Міфологічний фольклоризм в українській літературі початку ХХ століття (на матеріалі творів Ольги Кобилянської, Михайла Коцюбинського, Лесі Українки) [Текст]: дис. канд. філол. наук: 10.01.07. – «Фольклористика» / Р. В. Марків. – Львів, 2008. – 222 с.
11. Неврлий М. Художні напрями й літературні угруповання в ранній українській літературі (1920–30-ті рр.) [Текст] / М. Неврлий // Неврлий М. Минуле і сучасне: 36 слов'язознавчих праць. – К.: Смолоскип, 2009. – 956 с.
12. Фрай Н. Анатомія критики [Текст] / Н. Фрай. – М.: Директ-Медиа, 2007. – 82 с.
13. Фрейденберг О. Миф и литература древности [Текст] / О. М. Фрейденберг. – М.: Наука, 1998. – 800 с.
14. Шестопалова Т. Кореляція понять «архетипний образ – міфологема – символ – міф» (на прикладі поезії П. Тичини) [Текст] / Т. Шестопалова // Наукові записки НаУКМА. – Т. 17. – Філологія. – К.: Стило, 1999. – С. 37–41.
15. Юнг К. Г. Подход к бессознательному [Текст] / Карл Густав Юнг // Юнг К. Г. Архетип и символ; пер. с нем. В. Библина. – М.: Ренессанс, 1991. – С. 23–95.
16. Юнг К. Г. Душа и миф: шесть архетипов [Текст] / Карл Густав Юнг. – М.-К.: ЗАО «Совершенство» – «Port-Royal», 1997. – 384 с.
17. Юнг К. Г. Проблемы души нашего времени [Текст] / Карл Густав Юнг; пер. с нем., предисл. А. В. Брушлинского. – М.: Издательская группа «Прогресс»; «Универс», 1994. – 336 с.
18. Юнг К.-Г. Тэвистокские лекции. Аналитическая психология: ее теория и практика [Текст] / Карл Густав Юнг; пер. с нем. – К.: СИНТО, 1996. – 236 с.

Т. А. Ценкало,
преподаватель кафедры украинской литературы, Херсонский государственный университет, г. Херсон, Украина

ВОПРОСЫ МИФОТВОРЧЕСТВА В РЕЦЕПЦИИ ЛИТЕРАТУРОВЕДЧЕСКОЙ НАУКИ

В статье рассматриваются вопросы мифотворчества в рецепции литературоведческой науки. Обобщаются, систематизируются и совершенствуются теоретические аспекты мифомышления. Изучаются традиционные научные взгляды на архетипный образ, мифологема, мифема, символ, мотив, анализируется взаимосвязь ме-

жду этими компонентами и совершенствуются научные подходы к проблемам реализации мифопоэтических категорий в художественном творчестве. Структурные единицы мифологического текста рассматриваются в русле архетипной критики; выясняются основные их функции в художественном творчестве (аксиологическая, мировоззренческая, культурологическая, интегративная и т. д.). Выстраивается общая схема реализации инвариантного ядра архетипа в литературных контекстах. Обращается внимание на феномен авторского мировоззрения и его связь с древними мифологическими представлениями. Рассматриваются способы и виды функционирования архетипических схем в литературе.

Ключевые слова: архетип; мифологема; мифема; символ; мотив; мифотворчество; мифомышление.

T. O. Tsepkało,

lecturer of Ukrainian Literature Department, Kherson State University, Kherson, Ukraine

THE QUESTION OF THE MYTH CREATION IN THE RECEPTION OF LITERARY SCIENCE

The article examines the traditional scientific view of the archetypal image, mythologeme, mytheme, symbol, motif, analyses the relationship between these components and improves scientific approaches to the problems of myth poetic categories implementation in artistic creation. The subject of research is the structural unit of myth – archetypal image, mythologeme, mytheme, symbol, motif and so on. The purpose of the article is a compilation, systematization and improvement of the theoretical aspects of myth creation and its components. The methodological base of research is a thorough study of archetypal theory and mythological criticism by N. Frye and K.-H. Jung. The basic studies in the field of myth analysis and theory of myth poetics by modern Ukrainian literary critics I. Zvarych, O. Kolesnyk, V. Kuyevda, R. Markiv, A. Niamtsu, T. Shestopalova and other have been used. Structural units of mythological texts are considered in line with the archetypal criticism; their main functions in the artistic creation (axiological, philosophical, cultural, integrative, etc.) are investigated. The general scheme of invariant core archetype implementation in literary contexts is built. Attention is drawn to the phenomenon of the author's worldview and its relationship with ancient mythological images. The methods and types of functioning of archetypal patterns in literature are considered. The received results can be used while studying theoretical literary disciplines. The research proves that archaic worldview and mythological consciousness are realized through archetypes, which concentrate the collective memory of the people. One archetype may combine several archetypal images, shapes, motifs realized in myth creation. The structural unit of mythological text at sentence level is mytheme in which the semantics of the myth lies, the objectification of the latter depends on the interaction of mytheme and mythologeme. The latter should be understood as a myth image or universal image-concept which based on certain archetype and can express the values of several different archetypes. Mythological content is expressed through a symbol which reproduces an ideological paradigm for both national and human universes.

Key words: archetype; mythologeme; mytheme; symbol; motif; myth creation; mythic mentality.

© Цепкало Т. О., 2017

Дата надходження статті до редколегії 20.04.17